

העם

עניין לדוגמה

באיזשהו מקום בישראל קיימת מחלקה סודית. תפקידה האחד: לספק לממשלה דוגמות.

אם רוצה הממשלה לחוקק חוק המחיר לה לסגור עתון בעתון טעות דפוס באיות שם ראשי-הממשלה, מוכיחה המחלקה כי בדיוק חוק כזה קיים בהונדוראס, בגאבון ובקאמבודיה. אם רוצה הממשלה לחוקק חוק המחיר לגדוע יד של גנב, מספקת המחלקה דוגמות מסעודיה, מנסיכות ביהאן ומאיי פיג'י הרומיים. הכוונה: להרגיע את הציבור ולהוכיח לו כי גם במדינות-תרבות דמוקרטיות אחרות קיימים חוקים כאלה.

כך קרה כאשר החליטה הממשלה להשיג תלט סופית על שרותי-השידור במדינה. כאן הביאה המחלקה את דוגמת כל הדוגמות: בריטניה הגדולה.

התחבירה הציבורית. בבריטניה כפוף שרות-השידור לשרות ציבורית. ה' מינויים הם מטעם הממשלה. איש אינו מתמרמר על כך — כי בבריטניה כלל לא יעלה על דעת איש כי הממשלה תוצל סמכות זו לרעה, תהפוך את השרות למנגנון תעמולה מפלגתי. אילו עשתה זאת, היתה הממשלה נופלת ונקברת בגל של זעם ציבורי.

בישראל המצב הפוך. גם בהיותו שרות ממלכתי, אין קול ישראל אלא קול בן-גוריון. ראשי-הממשלה, שצריך את השרות בעוד מועד לסמכויותיו האישיות, עושה בו ככל העולה על רוחו. השרות מנהל את תעמולת מפא"י, זורק כמה פירוור-שוהד לשאר המפלגות של המייסטר, ונעל את שעריו בפני כ, מי שאינו מקובל על השלטון, מחזיק בידיו מונופול מוחלט.

אולם כל זה לא הספיק למפא"י, כי שרות ממשלתי עוד כפוף לביקורת כלשהי, ולו גם קלושה. אפשר לשאול אודותיו שאלות בכנסת. אפשר לערער על שידוריו. לכן באה ההתחממות החדשה: להקים שרות "ציבורית", בעלי כל המישרות הקבורות ברשות ימונו על-ידי ראשי-הממשלה ונאמניו. לצורכי הסחאה יקום מוסד ציבורי חסר כל סמכויות של ממש. השינוי היחיד לגבי המצב הנוכחי: איש לא יעז לערער על פעולת רשות "ציבורית". כל שאלה בכנסת תיענה, בסגנון של תרעומת: "הממ"שלה אינה מתערבת בענייני הרשות העצמאית!"

"אז לא הכרתי..." לא במקרה בא הרעיון להפיכה זו דחוקא החדש. היה זה שלב חיוני לקראת הקמתה של טלביזיה — תחילה במסחה "לימודי", לאחר מכן בגלוי. בהביאה לכנסת את חוק רשות השידור, מתכננת הממשלה לצוד שתי צפורים באבן אחת:

● ליצור מראש מסגרת שתוציא את הטלביזיה מכל אפשרות של ביקורת ציבורית יעילה.

● לרמות את מתנגדי הטלביזיה, על-ידי יצירת האשלייה כי הטלביזיה לא תהיה מכשיר תעמולתי מפא"י מובהק, אלא תהיה כפופה לרשות הציבור.

מובן שזוהי אשליה ריקה. רשות "ציבורית" היא ציבורית רק אם תנוהל על-ידי שליחי הציבור. היינו: אם מנהל הרשות, עובדי הכריים וחברי המוסד המפקח יבחרו כולם על-ידי הכנסת, כמו מבקר-המדינה, מבלי שהממשלה תוכל להתערב במינויים. בדיוק את זאת מבקשת הממשלה למנוע. אין ספק כי נעריה-החצר של בן-גוריון, ה' שקורים על לימוד שיטותיו של שארל דה גול, בדרכו אל הדיקטטורה, ניתקלו בעת לימודיהם ברושיה הבא:

שואל: "אדוני הגנרל, מדוע התפטרת מן השלטון ב-1946, במקום להשתלט על המדינה, כפי שעשית כעבור תריסר שנים?" דהגול: "אז לא הכרתי את הטלביזיה!"

דת

ברצינות

מי לוחם במדינת ישראל נגד הדת הניצית?

כשביצע שעבר גילון שני עתונים — העולם הזה ומערב — בעת ובעונה אחת גילוי מעניין: קרן ילדינו, שקיבלה על עצמה תפקיד קדוש זה, אינה אלא חלק ממשרדי הדתות. היא מנהלת כעבור תריסר שנים? ידי פקידים ממשלתיים.

היתה זאת תגלית פיקאנטית. שהרי חלק מכספי הממשלה בא לה מכיסיהם של משלמי מיסים נוצריים, אורחי ישראל. בחדאי לא עלה על דעתם של אלה שהם משלמים את

המס כדי לממן פעולות נגד דתם שלהם. כאשר קראו את הדברים, נדהמו אנשי הכנסיות הנוצריות. שאל אחד מהם: "מה היו היהודים אמורים אילו הקימה הממשלה האמריקאית, או הצרפתית, מחלקה ממשלתית לשם מלחמה בהתפשטות הדת היהודית. אך עד לפני שהספיקו לקרוא את התגלית, התייצבה משלחת נוצרית בפני שר הדתות. היא מהתה על ההתפרצויות האחרונות נגד מוסדות הכנסיות, שאלה מהו קו הממשלה לגבי המיסיון.

השיב זרה ורהפטיג, בכנות וברצינות: "הממשלה אינה לוחמת במיסיון. כשרד הדתות קיים בשביל כ. הדתות."

מפלגות

אם לא עכשיו, אימתי?

אין כמעט ספק, שבהסתדרות העובדים הכללית תקום סיעה של חרות. כי תקנון ההסתדרות קובע, שחברים יכולים להתארך גן כסיעה, אם ינישו בקשה הנושאת אלף חתימות. ואין ספק, כי חרות יכולה לגייס אלף חותמים מבין חברי ההסתדרות הנוכחיים, או מבין חברי-התנועה שיצטרפו בי קרוב להסתדרות. השאלה שניצבה השבוע היתה רק: מתי?

כי מנוי וגמיר עם שלוש המפלגות העיקריות בהסתדרות למנוע — או לפחות לעכב ככל האפשר — את יצירת הסיעה החדשה:

● מפא"י חוששת כי הצטרפות אנשי חרות להסתדרות תשנה את יחס הכוחות. תסכן את הרוב הזעיר שלה. מה עוד, שגם חלק ממצביעי מפא"י עשויים להצביע בעד חרות בבחירות הבאות.

● אחרות-העבודה יודעת, כי בבחירות האחרונות להעידית-ההסתדרות, קיבלו חברי חרות, שבהסתדרות הוראה להצביע בעד אחדות-העבודה. אוברן קולות אלה יהיה מכה לאחדות-העבודה.

● מפ"ם, אשר מבחינה טכסית גרידא היתה צריכה לשמוח על המעטת כוחה של מפא"י, אינה יכולה לכפור כפירה מוחלטת בכל העקרונות הסוציאליסטיים שלה. על כן גדולה בקרבה ההתנגדות לפתיחת שערי ההסתדרות בפני גוף ימני מובהק.

העיקר: לדחות. ההצעה הראשונה, שהועלתה בקרב שלוש המפלגות היתה לדחות את הבחירות, אשר צריכות להיערך השנה. מכיון שהתקנון מבטיח אוטומאטית זכויות-יצוג סיעתיות לסיעה חדשה לקראת בחירות, ידחה הדבר את הצורך להכיר בסיעת חרות.

הצעה שנייה: להגדיל את מספר החתימות הדרושות מאלף ל-5000. אנשי חרות סבורים, כי מפלגות השמאל יחסו לנקוט צעד כה שקוף. מה עוד, שלהגשת רשימה לכנסת דרושות בסך הכל 750 חתימות.

עד אשר תיפול ההכרעה בקרב שלוש המפלגות, החלה הנהגת חרות מציעה לחברי ריה להצטרף להסתדרות — דבר שאינו פשוט כלל ועיקר. כי חברים רבים אינם ששים לשלם מי-אחד גבוה, ועסקני הסתדרות העובדים הלאומית לא השלימו עם תבוסתם, טוענים כי ההחלטה להצטרף להסתדרות נוגעת למפלגה, לא להם כהסתדרות עובדים, אשר המשך להתקיים בנפרד. צעד נוסף: פעילי חרות במקומות העבודה ינסו להיבחר להעזי עובדים. "כדי שביום שסוף-הסוף תוכר הסיעה שלנו בהסתדרות, נוכל ישר לתפוס עמדת-כוח באיגוד המקצועי" הסביר אחד מראשי המפלגה.

תעופה

המציאה המסוכנת

אל-על היא חברת התעופה הלאומית של ישראל. אבל יש חברת תעופה לאומית עוד יותר ממנה. אין לה שם, אך יש לה מסר סימ. כי בהישעה שהחברה הלאומית מפעילה חמישה מטוסי בואינג סילוויים י' שתי בריטניות שאי-אפשר למצוא להן קונה, מפעילה החברה השניה מטוסי גדולים. המטוסים הם מדגם אחד כולם: סטראטור קרוזר של חברת בואינג.

האסון שנמנע. איש-היבשה הישראלי הרגיל שמע את השם סטראטורקרוזר בנסיונות בלתי-רציניות במיקצת (העולם הזה 1288). היה זה כאשר נודע, כי מטוס מסוג זה, בעליות ישראלית, ובו 27 אורחים יש-ראליים, כמעט נפל לתוך הים מחוסר דלק, והגיע בסיוע הדלק האחרונה לבורדו בי-צרפת.

טיסו באותה מיסה איומה היה הגנרל מרוס, הטייס הראשי של מסון הבדק, וכל (המשך בעמוד 9)

היא שונה... היא מיוחדת במינה...

תוצרת דובק - ערבות לטיב

דוגמות חדישות • ביצוע ותכנון מעולים
בית-חרושת לרהיטים
ב. ג. א. לוינשטיין בע"מ
נוסד ב-1921
בתי-המסחר: ת"א, הרצל 43 ודיזנגוף 85 (ע"י הככר) — "רולי"
בית-החרושת: ת"א, מרכז וולובלסקי, רחוב מס' 2

העולם הזה, שבועון החדשות הישראלי
המערכת והמנהלה: תל-אביב, גליקסון 8, טלפון 226783, ת.ד.
126 • מען מברקי: עולמפרס • דפוס משה שהם בע"מ, ת"א
סין 6 • העורך הראשי: אורי אבנרי • המו"ל: העולם הזה בע"מ